

Nu er det en Selvfølge, at naar saadanne Arbejder skulle udføres i Overensstemmelse med, hvad der den Gang i 1894—1895 fra Finansudvalgets Side blev forlangt, saaledes at det ikke paafører den danske Statskasse nogen som helst Udgift, saa maa der beregnes en højere Betaling for det Arbejde, der bliver udført, end selve Forfærdigelsessummen, en højere Betaling end selve det, der medgaar til Udbetaling af Arbejdslønnen og til Indkøb af de nødvendige Materialier. At det medfører Slid baade paa Maskiner og Værktøj og delvis ogsaa paa Bygninger, er noget, der siger sig selv, og hvis ikke det skal medføre en Udgift for Statskassen, maa der altsaa paaregnes en noget højere Betaling for Arbejdet, saaledes at der er tilstrækkeligt til at kunne dække de ved Slid paa Værktøj m. v. foraarsagede Udgifter, og det syntes man ogsaa allerede den Gang at have været klar over. Hvorledes disse Penge, der paa den Maade blev, om jeg saa maa sige, tilovers, naar Udgifterne til Materiale og Arbejdsløn vare afholdte, skulde anvendes, det foreligger der desværre ikke noget om i den Protokoltilførsel af 21. Februar 1895, som jeg har citeret. Der er jo ikke nu mange Medlemmer tilbage i Finansudvalget af dem, der sad der den Gang, men flere af dem, der ere tilbage i Finansudvalget fra den Tid, mene tydeligt at kunne erindre, at paa Spørgsmaal om, hvordan Krigsministeren havde tænkt sig, at de Penge, som saaledes skulde beregnes mere, skulde anvendes, var Krigsminister Thomsen fremkommen med nogle svævende Udtalelser om, at dem havde de saamænd haardt nok Brug for til forskellige Anskaffelser m. v. Men det er, som sagt, ikke blevet protokoleret, saa det staar ikke med den Vægt, som hvis det var sket, og jeg kan kun gengive det med de Ord, hvormed Medlemmer fra den Tid have gengivet det nu i Finansudvalget.

Nu kan det jo gerne synes mærkeligt nok, at Finansudvalget i de Aar, der ere gaaede, ikke har set sig foranlediget til at indhente Oplysninger om, i hvor stor Udstrækning man fortsatte med dette Arbejde for private. Finansudvalget plejer jo ellers at faa Skyld for at ville have Besked om alt muligt, Administrationen vedrørende, ja saagar ogsaa om det umulige, Administrationen vedrørende, men Finansudvalget har, saa vidt det kan skønnes, og saa vidt nogen kan erindre, aldrig interesseret sig i den Grad for, hvor Overskuddet eller rettere Fortjenesten paa dette Arbejde for

private blev af, hvortil det blev anvendt, eller hvor stort det var. Jeg har med Flid gennemgaaet Forhandlingsprotokollen for de Aar fra 1895, indtil jeg selv kom ind i Finansudvalget — efter den Tid mener jeg at kunne huske, hvad vi have haft fremme —, men der findes intet som helst i Finansudvalgets Protokol — jeg har da i hvert Fald ikke kunnet finde det —, der giver Oplysning om eller tyder paa, at man i Finansudvalget har søgt Oplysning om, hverken i hvor stor Udstrækning der udførtes Arbejde for private, eller hvortil Fortjenesten ved disse Arbejder blev benyttet. Om man nu vil bebrejde Finansudvalgene — og det er jo en Bebrejdelse, der vil falde tilbage paa Finansudvalgene en hel Række af Aar igennem —, at de ikke i Tide have spurgt og derigennem ogsaa faaet Oplysning om disse Forhold, eller man vil bebrejde de paagældende Ministre, ligeledes hele Rækken igennem, at de ikke ere komne af sig selv og have sagt til Finansudvalget: Vi udføre saa og saa meget Arbejde for private og tjene derpaa saa og saa meget —, det ved jeg ikke.

I Virkeligheden er det ikke saa mærkeligt, at det ikke har vakt tilstrækkelig Interesse til at foranledige Oplysning Ministeriet og Finansudvalget imellem, som det ved første Øjekast kunde se ud. Sagen er jo nemlig den, at det, som der kunde være Tale om at indtjene paa den Maade, og som blev til Anvendelse under den paagældende Konto, Konto L, betyder saa uhyre lidt, eller har i hvert Fald hidtil haft saa uhyre lidt at betyde, sammenlignet med, hvad det har haft at betyde, at de paa Værkstederne efterhaanden ere naaede til for den samme Sum Penge, som staar opført paa de forskellige Konti og Underkonti under L. — og saa at sige alle Underkonti under L. have lige fra 1894 staaet paa de samme Beløb — at fremstille et betydeligt større Kvantum, forudsat at baade Arbejdspriser og Materialpriser vare de samme. Jeg kan i saa Henseende ogsaa henvise til de Oplysninger, som Krigsminister Schnack gav i 1896, hvor han f. Eks. oplyste, at de nu vare naaede til paa Krudtværket at kunne fremstille et Centner Krudt 55 Kr. billigere, end hvis det skulde købes fra Udlandet, og hvor han oplyser, at de i det Aar have omdannet eller lavet 20 Pjecer paa Statens Kanonværksted for en samlet Udgift af 45,000 Kr. Hvis det skulde være gjort andetsteds, i Udlandet f. Eks., vilde akkurat det samme Arbejde have kostet 112,000 Kr., altsaa fik vi en Mindreudgift derved, at vi